

Najbardziej problematyczne zagadnienia w usuwaniu drzew i krzewów

Warsztaty skierowane do osób zajmujących się wydawaniem zezwoleń na usuwanie drzew; Wydziały Ochrony Środowiska, Zieleni, Ochrony Przyrody, osoby bazujące na ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

USUWANIE DRZEW Z POWODU INWESTYCJI BUDOWLANYCH, WYCINANIE ZIELENI NA GRUNTACH O NIEUREGULOWANYM STANIE PRAWNYM

Na szkoleniu omówimy m.in.: wycinanie zieleni na gruntach o nieuregulowanym stanie prawnym; ustalanie stron postępowania, kwestie właścicielskie, procedury postępowania; współwłasność, spółdzielnie mieszkaniowe, rodzinne ogródki działkowe, drzewa na granicy działek, urządzenia przesyłowe

W programie m.in.:

- Usuwanie drzew rosnących w pasie drogowym dróg publicznych
- Zmiany dotyczące powrotu kar za usunięcie, czy zniszczenie drzew na działkach wpisanych do rejestru zabytków
- Parametry drzew pomnikowych przy usuwaniu zieleni
- Jakie są zasady wycinki drzew lub krzewów na nieruchomościach objętych ochroną konserwatora zabytków?
- Jakie są zasady usuwania zadrzewień przydrożnych, śródpolnych i nadwodnych?
- Usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych w kontekście Nowego Prawa Wodnego
- Drzewa i krzewy owocowe na terenach zieleni

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- WNIOSEK O WYDANIE ZEZWOLENIA NA USUNIĘCIE DRZEW LUB/I KRZEWÓW
- OŚWIADCZENIE O TYTULE PRAWNYM WŁADANIA NIERUCHOMOŚCIĄ NA CELE ZWIĄZANE Z USUNIĘCIEM DRZEW/KRZEWÓW
- OŚWIADCZENIE O ZAWIADOMIENIU MIESZKAŃCÓW W PRZYPADKU WNIOSKU SKŁADANEGO PRZEZ SPÓŁDZIELNIĘ MIESZKANIOWĄ
- WZÓR OŚWIADCZENIA O POSIADANYM PRAWIE WŁASNOŚCI URZĄDZEŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 49 § 1 KODEKSU CYWILNEGO
- ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW/KRZEWÓW BEZ NASADZEŃ I OPŁAT
- ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW/KRZEWÓW Z OPŁATĄ I NASADZENIAMI
- ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW/KRZEWÓW Z OPŁATĄ, BEZ NASADZEŃ
- ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW/KRZEWÓW Z NASADZENIAMI, BEZ OPŁAT
- ZEZWOLENIE NA USUNIĘCIE DRZEW W PASIE DROGOWYM
- PROTOKÓŁ OGŁĘDZIN (z art. 83c)
- PROTOKÓŁ OGŁĘDZIN ZŁOMU LUB WYWROTU

Szczegółowy program szkolenia:

Jak powinna wyglądać procedura wydania zezwolenia na usunięcie drzewa z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym?

- Kto jest posiadaczem samoistnym, czego można wymagać od takiej formy własności?
- Status właściciela i posiadacza nieruchomości w postępowaniu w sprawie zezwoleń i kar za niewłaściwą pielęgnację zieleni – wzajemna zależność. Doprecyzowanie pojęcia użytkownika wieczystego.
- Problem: właściciel – posiadacz działki. Jak to tłumaczyć ludziom? Co w sytuacji, jeśli jest kilku współwłaścicieli; czy każdy musi składać podpis, czy wystarczy podpis tylko jednego pełnomocnika?
- Kto może wyciąć drzewa z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym?
- Czy współwłaściciel może dokonać zgłoszenia wycinki, gdy oprócz niego współwłaścicielami są także ludzie, którzy nie żyją?
- Zgodnie z jaką procedurą może usunąć drzewo posiadacz samoistny?
- Co zrobić w przypadku, gdy nie jest znane miejsce pobytu właściciela działki?
- Co zrobić, gdy strony nie mogą dojść do porozumienia w sprawie usunięcia drzew?
- Co zrobić, jeśli strony postępowania nie żyją, toczy się postępowanie spadkowe?
- Czy wszyscy współwłaściciele nieruchomości muszą wyrazić zgodę na usunięcie drzew?
- Jak postępować w przypadku, gdy zagrażające upadkiem drzewo rośnie na działce o nieuregulowanym stanie prawnym?

Jak postępować w przypadku wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych?

- Jak powinna wyglądać procedura w przypadku usuwania drzew z terenu spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych? Problem składania niewłaściwych wniosków przez spółdzielnie mieszkaniowe, kto jest stroną postępowania?
- Kwestia spółdzielni mieszkaniowych: czym się kierować, jeśli drzewa są zdrowe, a na przykład zacierają i jest wniosek o ich usunięcie?
- Czy wydawać zezwolenie na usunięcie drzewa, jeśli powodem jest jego „uciążliwość” związana np. z koniecznością grabienia liści lub związana z opadaniem żołądzi, kasztanów?
- Jak powinna wyglądać procedura w przypadku usuwania drzew z rodzinnych ogrodów działkowych?
- Jak określić, czy dany obszar to teren lasu należący do nadleśnictwa, czy drzewa są już poza tym terenem?
- Jak postąpić w sytuacji, jeśli organizacja ekologiczna chce być w postępowaniu na prawach „strony”?
- Jak powinna wyglądać procedura w przypadku wydania zezwolenia na usunięcie drzewa rosnącego na granicy nieruchomości oraz rosnącego w rowie melioracyjnym? Kogo należy uznać za właściciela drzewa rosnącego na granicy posiadłości, czy obydwie strony?

Drzewa w granicy działek i spory między sąsiadami

- Wycinka drzew na granicy działki osoby prywatnej z działką gminną.
- Co zrobić w przypadku, gdy gmina jest współwłaścicielem z osobą fizyczną, a osoba fizyczna chce wyciąć drzewo, natomiast gmina jest przeciwna? Lub podobnie: jeśli firma jest współwłaścicielem działki z osobą fizyczną?
- Czy sąsiad ma prawo wyciąć korzenie drzewa, które rośnie na sąsiedniej działce, ale korzenie wchodzą na jego działkę?

- Czy uprawniony geodeta ma prawo dokonać przycinki drzewa, np. w celu ustalenia granicy działki lub wykonania skutecznie swojej pracy?
- Urządzenia przesyłowe – usuwanie drzew w związku z zagrożeniem dla urządzeń przesyłowych
- Urządzenia przesyłowe na terenie prywatnym – czy właściciel musi wyrazić zgodę na usunięcie drzewa, które może uszkodzić urządzenie?

Usuwanie drzew rosnących w pasie drogowym dróg publicznych

- Jakie są szczegółowe warunki usuwania drzew w pasie drogowym?
- Co podlega uzgodnieniu z RDOŚ?
- Czy pomimo odmowy uzgodnienia dyrektora ochrony środowiska, starosta może wydać zezwolenie na usunięcie drzew rosnących w pasie drogowym?
- Decyzja/brak decyzji RDOŚ. „Milcząca zgoda”
- Jak powinna wyglądać procedura uzgadniania projektu decyzji na usunięcie drzew przydrożnych z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska?
- Jakie gatunki chronione mogą występować w zadrzewieniach przydrożnych?
- Jak powinna wyglądać procedura w przypadku stwierdzenia w zadrzewieniach obecności gatunków chronionych?
- Czy zarządca drogi powinien załączyć do wniosku projekt nasadzeń zastępczych?
- Czy do RDOŚ można przekazać kopie akt sprawy?
- Jak dbać o gatunki chronione występujące w obrębie zadrzewień przydrożnych?

Postępowanie w sprawie wycinki drzew na gruntach rolnych i w obszarach wiejskich

- Czy rolnictwo jest działalnością gospodarczą?
- Jakie zasady obowiązują rolników?
- W jakich przypadkach rolnicy mogą być zwolnieni z obowiązku uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzewa/krzewu?
- Jakie są zasady usuwania drzew i krzewów w przypadku przywracania gruntów do użytkowania rolniczego?
- W jaki sposób załatwiać sprawy, gdy rolnicy chcą przywrócić grunty nieużytkowane do użytkowania rolniczego i chcą usuwać drzewa z gruntów oznaczonych w ewidencji N, Lz, Lz-PsV i twierdzą, że chcą przywrócić rolnicze użytkowanie dla swoich gruntów (tj. uprawiać dany obszar rolniczo); jaka jest interpretacja Ministerstwa na temat art. 83f ust. 1 pkt 3b?
- Czy można na gruncie rolnym wyciąć drzewa bez zezwolenia, aby ten grunt przeznaczyć do użytkowania rolniczego? Czy warunkiem będzie nieużytkowanie tego gruntu przez 5 lat, skoro użytkowanie rolnicze jest działalnością gospodarczą? Jak interpretować rolnika?
- Których drzew i krzewów rolnicy nie mogą usuwać z nieruchomości rolnej?
- Jak powinno wyglądać prawidłowo przeprowadzone postępowanie w sprawie wycinki drzew na gruntach rolnych?
- Czy i kiedy zwalniać rolnika z opłaty za wycinkę drzew na gruntach rolnych?
- Czy i kiedy można wydać zgodę na usunięcie większej ilości drzew na gruntach rolnych objętych dopłatami?
- Jak postąpić w przypadku nieużytkowanej działki rolnej, na której wyrósł las?
- Użytek rolny a las – jak radzić sobie z nieaktualną ewidencją gruntów?
- Czy należy kontrolować drzewa i krzewy usuwane przez rolników? np. jeśli rolnik usuwa drzewo, bo chce wybudować stodołę, kurnik, oborę, stajnię albo dojazd do pola? W jakich przypadkach musi on uzyskać zezwolenie, a w jakich może usuwać drzewa bez zezwolenia?

- Ustalanie, czy drzewo rośnie na terenie miasta, czy jest to już teren wsi.

Usuwanie drzew i krzewów znajdujących się na terenie wpisanym do rejestru zabytków

- Czy zamiast dwóch pozwoleń na wycinkę drzew lub krzewów wydawać jedno pozwolenie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami? Czy dotyczy to także prywatnych posesji?
- Jak informować osoby fizyczne - właścicieli działek wpisanych do rejestru zabytków - o zasadach usuwania drzew i krzewów z ich nieruchomości?
- Jakie są zasady usuwania zieleni na cmentarzach? Usuwanie drzew w dobrym stanie zdrowotnym, ale niszczących nagrobki.

Opłaty i kary

- W jakich przypadkach można umorzyć opłaty naliczone w decyzjach?
- Jak poprawnie przeliczać opłaty?
- Kiedy można odraczać opłaty za wycinkę drzew?
- Kwestie sporne dotyczące odraczania opłat
- W jakich przypadkach gmina może zwolnić od opłat?
- Decyzje na temat opłat za usuwanie drzew.
- Czy i kiedy zwalniać rolnika z opłaty za wycinkę drzew na gruntach rolnych?
- Czy wydanie zezwolenia na usunięcie drzew zawsze związane jest z opłatą skarbową?
- Jakie są przesłanki na umarzanie opłat za usunięcie drzewa?
- Naliczanie opłat w związku z wycinaniem drzew pod inwestycje.
- Jakie są zasady postępowania kontrolnego nieruchomości, na której zostanie przeprowadzona wycinka?
- Jakie są uprawnienia kontrolne gminy?
- W jakich sytuacjach grozi kara za nielegalną wycinkę?
- W jakich przypadkach należy nałożyć karę za uszkodzenie lub zniszczenie drzewa?
- Jakie kary nakładać w przypadku, gdy ktoś zniszczy drzewo przez nieumiejętne pielęgnowanie drzewa?
- Komu wymierzać karę: właścicielowi, czy komuś, kto działał pod zlecenie?
- Jakie są kary za wycinkę dokonaną mimo sprzeciwu gminy?
- Czy i kiedy można przejść na nowe przepisy dotyczące kar, jeżeli sprawa została wszczęta na starych przepisach?
- Czy stare kary naliczone za nielegalną wycinkę mogą zostać anulowane osobom fizycznym?
- Czy możliwa jest zmiana wysokości nałożonej kary po wejściu w życie nowych przepisów?
- Co się stanie, gdy straż pożarna nie wyśle informacji, że usunęła drzewo? Czy nakładać karę?
- W jakich przypadkach możliwa jest odpowiedzialność karna za wycinkę zieleni bez pozwolenia?
- Co wprowadza nowe rozporządzenie w sprawie parametrów drzew pomnikowych?

Zgłoszenie zamiaru wycinki drzewa

- W jakich przypadkach gmina może wnieść sprzeciw do zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa?
- Które osoby fizyczne nie mogą korzystać z prawa do zgłoszenia zamiaru wycinki drzewa?
- Czy zamiar usunięcia drzewa wymaga zgody wszystkich współwłaścicieli?
- Czy gmina powinna prowadzić rejestr zgłoszeń zamiaru wycinki oraz rejestr sprzeciwów?
- Czy każde drzewo wymaga rejestracji?
- Jakie sankcje grożą za brak zgłoszenia?

- Co zrobić, jeśli zgłaszający nie figuruje w księdze wieczystej jako właściciel?
- Co zrobić, jeśli zgłaszający nie podpisał zgłoszenia?
- Od kiedy liczyć termin 21 dni na dokonanie oględzin, jeśli zgłoszenie nie jest kompletne?
- Czy do tego terminu wlicza się czas na doręczenie zgłaszającemu zawiadomienia o oględzinach w terenie?
- Czy wniesienie sprzeciwu w sytuacji, gdy decyzja stanie się ostateczna, oznacza automatycznie obowiązek uzyskania pozwolenia na wycinkę?
- W jakiej formie i czy na wniosek zgłaszającego, czy też może z urzędu, należy udostępnić protokół?
- Od kiedy liczyć 7-dniowy termin na uzupełnienie zgłoszenia?
- Jakie to są przypadki uzasadniające wniesienie sprzeciwu, gdy wycinka wymaga wydania pozwolenia w trybie art. 83 ust.1 uop?
- W jakich sytuacjach gmina może objąć specjalną ochroną drzewo zgłoszone przez właściciela do wycinki?

Wydawanie zezwoleń

- Kwalifikacja krzewów, które można usunąć bez pozwolenia. Kiedy zezwolenie na wycięcie krzewów nie jest potrzebne i w jakich przypadkach?
- Jakie są zasady usuwania krzewów w skupiskach do 25 m²?
- Co w sytuacji, gdy drzewo jest wielopniowe?
- Co z drzewami, które mogą być zarówno krzewem jak i drzewem, np. bez, dereń, suchodrzew tatarski i in. gatunkami roślin drzewiastych, które w zależności od warunków bytowania mogą samoistnie wyrastać zarówno w formie krzewu, jak i małego drzewka? Jakie są zasady ich usuwania?
- Plan nowych nasadzeń.
- Usuwanie drzew na rzecz inwestycji budowlanych.
- Na jakim etapie procesu budowy powinno być wydane zezwolenie na usuwanie drzewa?
- Czy zezwolenie na usunięcie drzew musi być wydane przed pozwoleniem na budowę?
- Przejęcie zezwoleń na usuwanie drzew przed podpisaniem umowy kupna-sprzedaży.
- Jakie są konsekwencje dla podmiotów dokonujących wycinki drzew z terenów niebędących ich własnością, a wymienionych w art. 83f ust. 1 pkt 3 i pkt. 3a?
- Kiedy można odmówić wydania zezwolenia na usunięcie drzew?
- Czy zezwolenie na usunięcie drzew może być przeniesione na inny podmiot?
- Jaki organ jest właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzew rosnących na terenach zamkniętych?
- Czy pracownicy na stanowiskach pomocy administracyjnej mogą rozpatrywać sprawy związane z wydawaniem zezwoleń? Czy mogą przeprowadzać oględziny w terenie? Czy mogą przygotowywać decyzje?
- Usuwanie wykrotów, wiatrołomów, drzew uschniętych. Czy usunięcie wykrotu lub wiatrołomu wymaga uzyskania zezwolenia - czy można go usunąć bez narażania się na posądzenie o kradzież; czy gmina może nie wydawać decyzji, skoro drzewo jest przewrócone?
- Jak powinien wyglądać protokół potwierdzający, że drzewo jest złomem; czy trzeba jechać w teren?
- Jak postępować w przypadku, gdy drzewo jest siedliskiem chronionych gatunków zwierząt, roślin lub grzybów?
- W jakich sytuacjach można usuwać gniazda w okresie lęgowym ptaków?
- W jakich okresach przypada zakaz usuwania gniazd? Przesunięcia okresów lęgowych poszczególnych gatunków ptaków.

Nasadzenia zastępcze

- Ponowne nakładanie obowiązku wykonania nasadzeń
- Czy należy oceniać żywotność nasadzeń za każdym razem?
- Czy należy sprawdzać wykonanie nasadzeń i nowe nasadzenia?
- Jak powinna wyglądać decyzja nakazująca wykonanie ponownie nasadzeń?
- Co, jeśli nie naliczamy opłaty, a nasadzenia po 3 latach zachowują żywotność?
- Jak postąpić, jeśli właściciel sprzedał działkę?
- Czy nasadzenia mogą być w innym miejscu niż usuwane drzewa, czy muszą być na terenie gminy, czy mogą być poza jej terenem?
- Czy należy robić dokumentację fotograficzną drzewa przeznaczonego pod wycinkę?
- Drzewo za drzewo: co w sytuacji, jeśli w przypadku nowych nasadzeń w kompensacji za wycinkę drzewa, sadzone są sadzonki niskiej jakości, słabe?
- Czy oświadczenie o posadzeniu nowego drzewa to wystarczający dowód?
- Czy zawsze jest obowiązek nowych nasadzeń? Kiedy można zwalniać od obowiązku nasadzeń?
- Nasadzenia uzupełniające: jakiej wielkości drzewa kazać sadzić?
- Jak chronić nasadzenia zastępcze?

Wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew rosnących na obszarze Natura 2000, w obszarze chronionego krajobrazu i w parku krajobrazowym

- Czy i kiedy można wydać zezwolenie na usunięcie drzew rosnących na obszarze Natura 2000?
- Czy i kiedy można wydać zezwolenie na usunięcie drzew rosnących na terenie parku krajobrazowego lub w obszarze chronionego krajobrazu?
- W jakich sytuacjach należy konsultować wydanie decyzji z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska?
- Wycinka podtopionych i poprzewracanych drzew na opał – kiedy można wydać zezwolenie na usunięcie drzew?

Prowadzący:

Maria Szymczak - magister chemii (Wydz. Mat Fiz Chem na UAM Poznań), ponadto ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Inżynierii Sanitarnej ochrony środowiska na Politechnice Wrocławskiej (Technologia Wód, Ścieków i Odpadów) oraz Studia podyplomowe Ochrony Przyrody im. Stefana Myczkowskiego na Akademii Rolniczej w Krakowie. Wieloletni praktyk- zajmowała się sprawami z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody w Urzędzie Miasta i Gminy w Jarocinie oraz w Urzędzie Gminy w Krzykosach. Prowadziła procedury administracyjne w postępowaniach dotyczących m.in.: usuwania drzew, wydawania decyzji środowiskowych, utrzymania czystości i porządku w gminach, opłat środowiskowych, klęsk żywiołowych, itd. Od kilku lat prowadzi szkolenia z zakresu ochrony przyrody i prawa wodnego w PCC Poland.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną